

ESIOPETUS YLÖJÄRVELLÄ

Elämän eväitä matkalla kouluun

Hyvät esiopetusikäisen lapsen vanhemmat!

Tämä tiedote kertoo esiopetuksen järjestämisen yleisistä periaatteista Ylöjärvellä. Jokaisella esiopetusta antavalla yksiköllä on omat erityispiirteensä ja tapansa järjestää esiopetustoimintaa, mutta yhteiset perusteet ovat kaikilla samat.

Esiopetusikä on tärkeä vaihe lapsen ja perheen elämänpolulla. Varhaislapsuus on jäämässä taakse ja koulun aloitus alkaa tulla lähemmäksi. Lapsi on kiinnostunut uusien asioiden oppimisesta. Vuorovaikutussuhteessa toisten lasten ja aikuisten kanssa toimiessa lapsen sosiaaliset taidot kehittyvät. Leikki on tärkeällä sijalla lapsen elämässä ja sen avulla esiopetuksessa opitaan myös koulun aloituksen kannalta tärkeitä asioita. Toiminnallisuus on olennainen osa esiopetusikäisen elämää ja hän haluaa kokeilla erilaisia tapoja tehdä asioita. Onnistuminen ja positiiviset kokemukset tukevat lapsen itsetuntoa ja tuottavat hänelle oppimisen iloa.

Teidän vanhempien ja esiopetuksen henkilöstön yhteistyö auttaa turvaamaan lapsen hyvinvointia ja antaa esikoululaiselle parhaat mahdolliset eväät elämää ja koulunaloitusta varten.

Antoisaa esiopetusvuotta!

Kuvissa Kalliorinteen päiväkodin eskareita. Päivitetty 23.3.2015

Mitä esiopetus on?

Esiopetuksella tarkoitetaan lapsen kasvatusta ja opetusta oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Perusopetuslain (26 a §) mukaan lapsen on tällöin osallistuttava vuoden kestäväan esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Esiopetuksen muuttuminen velvoittavaksi edellyttää, että lapsi osallistuu esiopetukseen säännöllisesti. Esiopetuksessa noudatetaan pääsääntöisesti koulun työ- ja loma-aikoja.

Esiopetuksen tavoitteena on edistää lapsen kehitys- ja oppimisedellytyksiä, vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja ja tukea terveen itsetunnon kehittymistä yhteistyössä kotien kanssa. Lapsi saa leikkiä ja toimia erilaisissa oppimisympäristöissä ja omaksua uusia tietoja ja taitoja. Esiopetuksen tavoitteena on myös, että riittävän varhain havaitaan kehityksen ja oppimisen pulmat ja ryhdytään yhteistyössä vanhempien kanssa sovittuihin tukitoimiin.

Esiopetusta annetaan päiväkotien esiopetusryhmissä ja koulujen tiloissa. Esiopetusta keskitetään koulujen yhteydessä oleviin ryhmiin ja päiväkotiryhmiin, joista lapset menevät samaan kouluun. Lapsen siirtymistä esiopetuksesta kouluun tuetaan näin suunnittelemalla lapsen opinpolkua jo vuotta ennen koulun aloitusta. Maksuton esiopetusaika on 4 tuntia, jonka lisäksi lapsella on mahdollisuus maksulliseen päivähoitoon.

Millaista toimintaa esiopetus on?

Esiopetus on tavoitteellista toimintaa, joka perustuu lainsäädäntöön sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laadittuun paikalliseen opetussuunnitelmaan. Jokaisessa esiopetusta antavassa yksikössä on lisäksi oma lukuvuosisuunnitelmansa, jossa kerrotaan tarkemmin esiopetustoiminnasta.

Esiopetustoiminta lähtee lapsen kehitystasosta ja kiinnostuksen kohteista antaen lapselle mahdollisuuden innostua, kokeilla ja oppia. Oppimaan oppimisen taidon opettelu on keskeisellä sijalla. Lasta kuunnellaan, kuullaan ja hänen kanssaan keskustellaan. Toiminta on lapsilähtöistä ja antaa lapselle mahdollisuuden tehdä ja oppia omalla tavallaan.

Esiopetus on eheytettyä opetusta, joka muodostuu eri laajuisista ja eri tavoin toteutetuista oppimiskokonaisuuksista. Opetukselle asetetut yhteiset tavoitteet on ryhmitelty ilmaisun, kielen, lähiyhteisön, ympäristön sekä

kasvun ja kehityksen kokonaisuuksiksi. Niitä toteutetaan monipuolisten toimintatapojen ja oppimistehtävien kautta. Lapsen osallisuus aikuisen ohjaamana oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja arvioinnissa on olennaista. Jokainen lapsi saa oppia ja työskennellä omaan tahtiinsa. Esiopetustoiminta tukee laaja-alaista, tiedonalarajat ylittävää osaamista. Lapsen laaja-alaisen osaamisen kehittymistä edesauttavat esiopetuksen monipuoliset työskentelytavat ja oppimisympäristöt.

Vuorovaikutuksessa aikuisten ja lasten kanssa lapsen ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät. Yhdessä muiden kanssa toimiminen antaa valmiuksia sosiaalisten taitojen oppimiseen ja toisten huomioimiseen sekä kokemuksen ryhmän ja yhteisön jäsenyydestä.

Lapset saavat mahdollisuuden oppia arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan. Keskinäiseen kunnioitukseen ja huolenpitoon perustuva toimintakulttuuri on perustana lapsen kokemalle turvallisuudelle.

Esiopetuksessa aloittavalle lapselle järjestetään tutustumispäivä tulevassa esiopetusryhmässä. Vanhemmat saavat henkilöstöltä tietoa esiopetuksen ja lapsiryhmän tavoitteista ja toiminnasta. Esiopetuksessa huomioidaan perheiden erilaiset katsomukset, uskonnot, perinteet ja kasvatusnäkemykset ja niistä keskustellaan vanhempien kanssa.

Miten lapsen oppimista arvioidaan esiopetuksessa?

Opettaja ja lasta ohjaava muu henkilöstö antavat päivittäin lapsille rohkaisevaa ja kannustavaa palautetta heidän vahvuuksistaan ja kehittämisalueiltaan. Tavoitteena on rakentaa lapsen myönteistä käsitystä itsestään oppijana. Vanhempien kanssa keskustellaan lapsen työskentelystä, käyttäytymisestä ja oppimisesta, jotta he voivat osaltaan tukea lastaan. Vanhemmilta ja lapsilta saatu palaute otetaan huomioon opetusta ja toimintakulttuuria kehitettäessä.

Esiopetuksen arviointi on lapsen kasvun ja oppimisprosessien jatkuva seuranta ja havainnointia. Opettaja seuraa mm. lapsen työskentelyä, käyttäytymistä ja hänen oppimisensa edistymistä eri tiedon- ja taidonaloilla. Osan arvioinnista muodostavat lapsen tekemät työt ja hänen kokemuksensa. Seurannan pohjalta opettaja suuntaa opetusta ja oppimisympäristöjä sekä lapsen mahdollisesti tarvitsemaa tukea.

Esiopetuksessa kehitetään lapsen edellytyksiä itsearviointiin rohkaisemalla häntä kuvaamaan, mistä hän esiopetuksessa pitää, missä hän on omasta mielestään onnistunut ja mitä hän haluaisi oppia jatkossa. Lapsiryhmässä opetellaan myös pohtimaan yhteisten tehtävien onnistumista.

Esiopetusvuonna lapsen taitoja havainnoidaan, arvioidaan ja kirjataan "Eskarin arki" -lomakkeille. Apuna arvioinnissa käytetään koko kaupungissa yhteisesti sovittuja tehtävistöjä. Yhteisissä keskusteluissa vanhempien kanssa havaintoja käydään läpi.

Esiopetusryhmän työntekijät käyvät vanhempien ja lasten kanssa kasvatuskeskusteluja. Niissä arvioidaan yhdessä lapsen edistymistä ja tarvittaessa sovitaan lisätuen tarpeesta. Kasvatuskeskustelujen yhteydessä käydään läpi lapsen henkilökohtainen oppimissuunnitelma, johon kirjataan yhteisesti sovitut toimintatavat sekä seuranta.

Mitä on esiopetuksen oppilashuolto?

Esiopetuksen oppilashuolto on lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista, jonka toteuttaminen on kaikkien kasvatusyhteisössä työskentelevien asia. Sen tavoitteena on välittämisen, huolenpidon ja myönteisen vuorovaikutuksen toimintakulttuurin avulla varmistaa kaikille lapsille tasavertainen kasvamisen ja oppimisen mahdollisuus.

On tärkeää, että lapsi kokee toimintaympäristön turvalliseksi ja viihtyisäksi ja tuntee yhteenkuuluvuutta ryhmään. Lasta tuetaan päivittäisessä arjessa ja hän saa apua ongelmatilanteissa. Esiopetuksen oppilashuolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää, ongelmien varhaista tunnistamista ja niihin puuttumista. Oppilashuoltotyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus.

Lasten ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on oppilashuollossa olennaista. Vanhemmat ovat mukana lapsen asioista sovittaessa tai heiltä on lupa lapsen asioista keskustelemiseen. Salassapitosäädökset sekä tietosuojaan kuuluvat asiat tulee olla kaikkien toimijoiden tiedossa. Oppilashuoltoon kuuluvat asiakirjat dokumentoidaan, säilytetään ja arkistoidaan päivähoitossa. Esiopetuksen oppilashuoltotyön periaatteista tiedotetaan vanhempia esiopetuksen alkaessa.

Miten lasta tuetaan esiopetusryhmässä?

Esiopetukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada riittävää tukea oppimiseen heti tuen tarpeen ilmetessä. Kasvun, kehityksen ja oppimisen tuen tasoina ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat kunkin lapsen ja lapsiryhmän vahvuudet sekä toisaalta oppimis- ja kehitystarpeet.

Kasvun ja oppimisen tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Esiopetuksen tukitoimia ovat joustavat ryhmittelyt (pienryhmä- ja yksilötyöskentely), opetuksen eriyttäminen, varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki, toimintaympäristön muokkaaminen lapsen tarpeita vastaavaksi sekä muut lapsen tarvitsemat tukipalvelut.

Esiopetusryhmän henkilökunnalla ja lapsen vanhemmilla on mahdollisuus konsultoida erityistyöntekijöitä. Tehostettua tukea tarvitseville lapsille laaditaan oppimissuunnitelma tehostettuun tukeen ja erityisen tuen päätöksellä oleville lapsille laaditaan henkilökohtainen opetuksen

järjestämistä koskeva suunnitelma (hojks), johon kirjataan erityiseen tukeen liittyvät asiat.

Millaista yhteistyötä esiopetus ja koulu tekevät?

Ylöjärvellä esiopetus ja perusopetus toimivat tiiviissä yhteistyössä. Kullakin esiopetusryhmällä on oma yhteistyökoulu. Tavoitteena on, että esiopetus, muu varhaiskasvatus ja perusopetus muodostavat johdonmukaisen jatkumon, joka tukee lapsen kasvua ja oppimista siirryttäessä esiopetuksesta kouluun. Yhteistyön muotoja ovat mm. esiopetusryhmän vierailut koululla, opettajavierailut, yhteiset vanhempainillat, tutustumispäivä kouluun sekä mahdollinen kummitoiminta.

Tiedonsiirto lapsen esiopetuksesta ensimmäiselle luokalle toteutetaan esiopettajan ja vanhempien yhdessä täyttämällä tiedonsiirtolomakkeella. Yksittäisestä lapsesta saadun tiedon siirtäminen mahdollistaa yksilöllisen huomioinnin koulun aloitusvaiheessa sekä auttaa lasta kokemaan koulun aloituksen turvallisena ja mielekkäänä. Tuleva opettaja saa opetuksen järjestämisen kannalta olennaista tietoa lapsesta sekä toimintatavoista ja keinoista toimia lapsen parhaaksi.

Koulutulokkaille ei järjestetä Ylöjärvellä erillistä ilmoittautumispäivää, vaan he saavat kutsukirjeen tutustumispäivään oman oppilasalueensa koululta viimeistään huhtikuun aikana.

Kenellä on mahdollisuus koulukuljetukseen?

Jos matka esiopetuspaikan ja kodin välillä on enemmän kuin viisi kilometriä, järjestää kaupunki lapselle koulukuljetuksen. Kuljetusetuun oikeutettuja ovat ne lapset, jotka osallistuvat ainoastaan esiopetukseen. Jos lapsi on esiopetuksen lisäksi päivähoidossa, vanhemmat vastaavat kuljetuksesta.

Nettisivuja

<http://www.ylojarvi.fi/varhaiskasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatus/esiopetus/>

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/esiopetus